

§ 225

Svar på motion om automatisering av närvarokontroll i klassrummen från Simon Alm (SD)

KSN-2019-1598

Beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Reservationer

Simon Alm (SD) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Stefan Hanna (-) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande med motiveringen: *Mycket viktigt att försöka avlasta lärarna från administrativt tung verksamhet parallellt med att också försöka stärka säkerheten på våra skolor. Motionen efterlyser en utredning och borde ha besvarats istället för att avslås i sin helhet. En mer automatiserad närvarokontroll som inte kan manipuleras, och data som bara godkända personer får ta del av, kan också mycket snabbare än idag ge tydliga signaler om till exempel barn och unga som försvinner kopplat till hedersförtryck eller andra allvarliga omständigheter.*

Yrkanden

Stefan Hanna (-) yrkar bifall till motionens första och andra att-sats.

Simon Alm (SD) yrkar bifall till motionen.

Helena Hedman Skoglund (L) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag.

Beslutsgång

Ordförande ställer först motionens första att-sats mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår densamma.

Kommunstyrelsen
Protokollsutdrag

Datum:
2019-10-16

Ordförande ställer därefter motionens andra att-sats mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår densamma.

Ordförande ställer slutligen motionens tredje att-sats mot avslag och finner att kommunstyrelsen avslår densamma.

Sammanfattning

Simon Alm (SD) föreslår i en motion väckt 29 april 2019:

- att utbildningsförvaltningen söker dialog med Skellefteå kommuns motsvarande förvaltning om deras erfarenheter av automatiserad närvarokontroll via ansiktsigenkänning
- att uppdra till utbildningsförvaltningen att utreda konsekvenser av ett införande av närvarokontroll via ansiktsigenkänning
- att utbildningsnämnden uppdras implementera automatiserad närvarokontroll efter utbildningsförvaltningens utredning av närvarokontroll via ansiktsigenkänning.

Beslutsunderlag

- Kommunstyrelsens arbetsutskotts förslag 8 oktober 2019 § 303
- Tjänsteskrivelse daterad 1 oktober 2019
- Motion om automatisering av närvarokontroll i klassrummen från Simon Alm (SD)
- Protokollsutdrag från utbildningsnämnden 25 september 2019 § 144

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

§ 303

Svar på motion om automatisering av närvarokontroll i klassrummen från Simon Alm (SD)

KSN-2019-1598

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Sammanfattning

Simon Alm (SD) föreslår i en motion väckt 29 april 2019

- att utbildningsförvaltningen söker dialog med Skellefteå kommuns motsvarande förvaltning om deras erfarenheter av automatiserad närvarokontroll via ansiktsgenkänning
- att uppdra till utbildningsförvaltningen att utreda konsekvenser av ett införande av närvarokontroll via ansiktsgenkänning
- att utbildningsnämnden uppdras implementera automatiserad närvarokontroll efter utbildningsförvaltningens utredning av närvarokontroll via ansiktsgenkänning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 1 oktober 2019

Motion om automatisering av närvarokontroll i klassrummen från Simon Alm (SD)

Kommunledningskontoret

Kommunfullmäktige

Handläggare:
Gunhamre Daniel

Svar på motion om automatisering av närvarokontroll i klassrummen från Simon Alm (SD)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Ärendet

Simon Alm (SD) föreslår i en motion väckt 29 april 2019

- att utbildningsförvaltningen söker dialog med Skellefteå kommuns motsvarande förvaltning om deras erfarenheter av automatiserad närvarokontroll via ansiktsgenkänning
- att uppdra till utbildningsförvaltningen att utreda konsekvenser av ett införande av närvarokontroll via ansiktsgenkänning
- att utbildningsnämnden uppdras implementera automatiserad närvarokontroll efter utbildningsförvaltningens utredning av närvarokontroll via ansiktsgenkänning.

Motionen återges som **bilaga 1**.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret och utbildningsförvaltningen.

Utbildningsnämnden har behandlat ärendet 25 september 2019 och föreslagit att motionen avslås. Ledamoten för (SD) **reserverade** sig mot beslutet.

Protokollsutdraget återges som **bilaga 2**.

Föredragning

Utbildningsförvaltningen arbetar kontinuerligt med att tillvarata digitaliseringens möjligheter bland annat när det gäller att förenkla och effektivisera rutiner.

Utbildningsförvaltningen har varit i kontakt med Skellefteå kommun och har även tagit del av skriftligt material.

Projektet på en gymnasieskola i Skellefteå har använt två metoder för närvaroregistrering, registrering med så kallad RFID-tag och handdator, samt ansiktsgenkänning där data sparas till en lokal dator.

Datan hämtas med USB-minne från den lokala datorn för att registreras i skolans frånvarosystem Skola24. Försöket pågick under tre veckor och 22 personer ingick. Under försöket behandlades enbart biometriska data i form av ansikte, för- och efternamn och klass.

Datainspektionen beslutade att inleda tillsyn mot gymnasienämnden i Skellefteå kommun i syfte att granska den personuppgiftsbehandling som projektet med ansiktsgenkänning för närvarokontroll innefattade, samt eventuell planerad användning av ansiktsgenkänning framöver (DI-2019-2221).

I ett beslut 20 augusti 2019 konstaterar Datainspektionen att gymnasienämnden i Skellefteå kommun har hanterat känsliga personuppgifter i strid med dataskyddsförordningen. Enligt myndighetens beslut är biometriska uppgifter, som används vid ansiktsgenkänning, känsliga personuppgifter som är extra skyddsvärda och som det krävs uttryckliga undantag för att få hantera. En sanktionsavgift på 200 000 kronor har utfärdats för gymnasienämnden.

Förvaltningen kommer att fortsätta omvärldsbevaka eventuella andra initiativ som tas i frågan.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson

Stadsdirektör

Ingela Hagström

Utvecklingsdirektör

Motion om automatisering av närvarokontroll i klassrummen

Skolan har ett ansvar att föra statistik på elevers deltagande vid varje lektionstillfälle. Det innebär att läraren måste ta sig den tiden vid varje lektion och uppdatera därefter i datasystem. Informationen ligger sedan till grund för rapport till vårdnadshavare och eventuellt indraget studiestöd om skolk förekommer frekvent.

Läraren har många uppgifter att sköta som är viktiga, men som stjäl tid från engagemanget för undervisningen antingen på lektionerna eller efter och mellan dessa. I Skellefteå har man därför testat ett system för att automatisera närvarokontrollen på ett sätt som har högre kvalitet än manuell sådan. Där hoppas man kunna spara upp till 17 000 arbetstimmar kopplat till närvarokontroll om systemet kan tillämpas fullt ut.

Systemet bygger på att eleven vid ankomst till klassrummet ställer sig framför kameran som via programvara för ansiktsgenkänning identifierar varje enskild elev. När registreringen blivit klar lyser en grön lampa så eleven vet att det fungerat. Med ett sådant system finns ingen risk för att man glömmet ev. personlig tagg eller kort som annars kan vara alternativ till automatiserad närvarokontroll. Den tekniska lösningen medför att läraren helt kan släppa momentet vid lektionens inledning och löpande i samband med att efterslänrare anländer.

Automatisering med kort eller tagg öppnar även upp för att inte helt ta bort det manuella momentet med närvarokontroll. Det kan bero på slarv där en elev glömmet den tekniska lösningen hemma, och därför behöver bli manuellt inlagd i systemet som närvarande. Det behövs också manuell granskning av läraren för att stämma av att fusk inte förekommer. En frånvarande elev kan låna ut sin tagg eller kort till en närvarande elev som med denna kan registrera en frånvarande elev som närvarande. Automatisering av närvarokontroll via kort eller tagg har således väsentliga svagheter som ansiktsgenkänning saknar.

Integritet är en aspekt som alltid berörs i samband med kameralösningar, och i detta fall löses den frågan genom att några foton aldrig behöver sparas. Systemets syfte är endast att känna igen varje unik elev för att markera när- eller frånvaro i systemet. Någon databas av fotografier är meningslös i detta sammanhang och bör därmed därför inte tillåtas vara ett hinder för implementering av systemet.

Med anledning av ovanstående yrkar Sverigedemokraterna

- att utbildningsförvaltningen söker dialog med Skellefteå kommuns motsvarande förvaltning om deras erfarenheter av automatiserad närvarokontroll via ansiktsgenkänning
- att uppdra till utbildningsförvaltningen att utreda konsekvenser av ett införande av närvarokontroll via ansiktsgenkänning
- att utbildningsnämnden uppdras implementera automatiserad närvarokontroll efter utbildningsförvaltningens utredning av närvarokontroll via ansiktsgenkänning

Uppsala den 20 februari 2019

Simon Alm
Gruppledare (SD)

§ 144

**Motion om automatisering av närvarokontroll i klassrummen
UBN-2019-7226****Beslut**

Utbildningsnämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

att avslå motionen.

Reservationer

Linnea Bjuhr (SD) reserverar sig mot beslutet med följande motivering:

Avprickningen med tillhörande arbetsuppgifter är tidskrävande för lärarna och politiken har ett uppdrag i att hjälpa lärarna att minska den administrativa bördan. I Skellefteå, som exemplet i motionen bygger på, beräknade man att det skulle minska bördan med 17 000 timmar. Det är värdefull tid som skulle kunna läggas på viktigare sysslor för lärarna.

Datainspektionen har meddelat att man i Skellefteå inte hanterat detta på ett korrekt sätt. Skellefteå Kommunen står dock på sig i frågan och vill få det prövat rättsligt för att se vad som faktiskt gäller. Vid implementering av ett sådant förslag är det givetvis av största vikt att man gör det i dialog med berörda myndigheter och att man har rättsligt stöd för det så allt sköts korrekt.

Det är också viktigt att komma ihåg att detta är något som ligger i tiden, och inte minst i framtiden. Inloggning på datorer och telefoner sker redan idag med fingeravtryck och ansiktsgenkänning, kameror för övervakning finns redan på skolor för övervakning och minska oroligheter och inbrott. Vidare kommer sannolikt liknande lösningar implementeras i framtiden, det är troligen bara en fråga om när.

Sammanfattning

Simon Alm (SD) föreslår i en motion väckt 29 april 2019

- att utbildningsförvaltningen söker dialog med Skellefteå kommuns motsvarande förvaltning om deras erfarenheter av automatiserad närvarokontroll via ansiktsgenkänning
- att uppdra till utbildningsförvaltningen att utreda konsekvenser av ett införande av närvarokontroll via ansiktsgenkänning
- att utbildningsnämnden uppdras implementera automatiserad närvarokontroll efter utbildningsförvaltningens utredning av närvarokontroll via ansiktsgenkänning.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Utbildningsnämnden
Protokoll

Sammanträdesdatum:
2019-09-25

Yrkanden

Linnea Bjuhr (SD) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot bifall av motionen och finner att nämnden föreslår att avslå motionen.

Beredningsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 26 augusti 2019.

Motion av Simon Alm (SD) om automatisering av närvarokontroll i klassrummen

Arbetsutskottet har ställt sig bakom förslaget.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande